

Remiss – förslag till ändrade avgifter

Revisorsnämndens (RN) verksamhet ska enligt förordningen (2007:1077) med instruktion för Revisorsnämnden finansieras med avgifter. Avgiftsinkomsterna disponeras av myndigheten.

De avgifter som finansierar RN:s verksamhet bestäms i delar av regeringen (se 23 och 24 §§ förordningen [1995:665] om revisorer, nedan revisorsförordningen) och i andra delar av RN. Regeringen beslutar bl.a. om ansökningsavgifter och årsavgifter medan RN beslutar om de avgifter som sökanden ska betala för att få avlägga revisorsexamen och lämplighetsprov (nedan provavgifter).

För prövning av ansökan om auktorisation och godkännande som revisor samt registrering av revisionsbolag ska sökanden betala en ansökningsavgift om 2 600 kr (23 § första stycket revisorsförordningen). Om ansökan beviljas ska revisorn eller revisionsbolaget betala en årsavgift om 4 300 kr (23 § andra stycket revisorsförordningen).

För att få avlägga revisorsexamen och lämplighetsprov ska sökanden i dag betala en administrationsavgift om 3 000 kr och en examensavgift om 13 000 kr (se 25 § revisorsförordningen och 13 § RN:s föreskrifter [1996:1] om utbildning och prov).

I den bifogade skrivelsen redogörs för föreslagna avgiftsändringar, se bilaga 1.

De föreslagna ändringarna innebär att avgiften för prövning av ansökan om auktorisation, godkännande och registrering höjs från 2 600 kr till 3 100 kr och att årsavgiften höjs från 4 300 kr till 5 500 kr för revisorer och till 20 000 kr för registrerade revisionsbolag.

Förslaget innebär vidare att en fysisk person eller ett företag som registrerats som revisor från tredjeland åläggs att betala motsvarande årsavgifter som svenska revisorer och registrerade revisionsbolag.

Såvitt gäller provavgifterna föreslås att administrationsavgiften höjs från 3 000 kr till 5 000 och att examensavgiften höjs från 13 000 kr till 20 000 kr.

Bifogat finns även en konsekvensbeskrivning (bilaga 2) samt förslag till ändringar i revisorsförordningen och i RN:s föreskrifter om utbildning och prov (bilaga 3).

Ni bereds härmed tillfälle att lämna synpunkter på de föreslagna ändringarna.

Revisorsnämnden

Supervisory Board of Public Accountants

Postadress/Postal address
Box 24014
104 50 Stockholm
Sweden

Besöksadress/Visiting address
Karlavägen 104
www.rn.se
rn@revisorsnamnden.se

Telefon/Telephone
08-783 18 70
+46 8 783 18 70

Telefax
08-783 18 71
+46 8 783 18 71

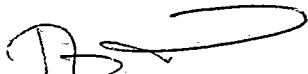
Bankgiro
784-8419

Org.nr
202100-4805

Svar emottas **senast tisdagen den 22 april 2014.**

RN beklagar den korta svarstiden.

Eventuella frågor besvaras av Leena Collins, tel. 08-783 18 76.

Anita Wickström
Myndighetschef

Sändlista:

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Ekobrottsmyndigheten

Finansinspektionen

Kommerskollegium

Skatteverket

FAR

Sveriges Redovisningskonsulters Förbund SRF

Svenskt Näringsliv

Företagarna

Företagarförbundet

Småföretagarnas Riksförbund

Näringslivets Regelnämnd

NASDAQ OMX Stockholm AB

Handelshögskolan i Stockholm

Lunds universitet, Ekonomihögskolan

Uppsala universitet, Företagsekonomiska institutionen

P I A

Bilaga 1

2014-03-28

Dnr 2014-525

Ekonomistyrningsverket
Box 45316
104 30 STOCKHOLM

Samråd enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) om vissa av Revisorsnämndens avgifter

(Tabeller se s. 9–12)

1 Bakgrund

Revisorsnämnden (RN) är tillsynsmyndighet för landets auktoriserade och godkända revisorer samt registrerade revisionsbolag (nedan används begreppet revisor för samtliga kategorier om annat inte sägs). Vidare har RN tillsyn över fysiska personer och företag från en stat utanför EES som hos RN har registrerat sig som revisor från tredjeland (jfr 2 § punkten 6 och 16 b § revisorslagen [2001:883]).

RN:s verksamhet är avgiftsfinansierad och avgiftsinkomsterna disponeras av myndigheten. Verksamheten fördelar sig i huvudsak på fyra områden:

- examination,
- ansökningsärenden gällande auktorisation, godkännande och registrering,
- tillsyn, samt
- internationella kontakter.

Intäkter och kostnader är antingen direkta, dvs. hänförliga till ett visst verksamhetsområde, eller indirekta. Indirekta intäkter respektive kostnader – i vilka bl.a. löner ingår – fördelas på verksamhetsområdena med utgångspunkt från den nedlagda arbetstiden för respektive område.

RN begär samråd med Ekonomistyrningsverket (ESV) enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191) avseende följande avgifter enligt förordningen (1995:665) om revisorer – nedan revisorsförordningen – och RN:s föreskrifter (RNFS 1996:1) om utbildning och prov:

- *ansökningsavgift* enligt 23 § första stycket revisorsförordningen,
- *årsavgift* enligt 23 § andra stycket revisorsförordningen, samt
- *administrationsavgift och examensavgift* (nedan provavgift) enligt 25 § revisorsförordningen och 13 § RNFS 1996:1.

Revisorsnämnden

Supervisory Board of Public Accountants

Postadress/Postal address
Box 24014
104 50 Stockholm
Sweden

Besöksadress/Visiting address
Karlavägen 104
www.rn.se
rn@revisorsnamnden.se

Telefon/Telephone
08-783 18 70
+46-8-783 18 70

Telefax/Fax
08-783 18 71
+46-8-783 18 71

Bankgiro
784-8419

Org.nr
202100-4805

2 Ekonomiskt resultat

Nuvarande ansöknings- och årsavgifter fastställdes 2009. Provvavgifterna fastställdes 2003. Vid samrådet med ESV om provavgifterna för 2014 påpekade RN att en höjning kunde vara nödvändig redan till höstprovet 2014.

I sitt samråd med ESV 2009 angav RN att intäkter om ca 33 mnkr krävdes för att balansera myndighetens totala kostnader samt för att påbörja en återhämtning av myndighetskapitalet. RN:s intäkter under åren 2010 och 2011 uppgick till 33,2 mnkr respektive 33,8 mnkr. Efter det har myndigheten, bl.a. på grund av svårigheter att rekrytera personal med erforderlig kompetens, byggt upp ett överskott. För att reducera detta överskott rabatterade RN under såväl 2012 som 2013 de särskilda årsavgifterna för kvalitetskontroller av revisorer som har revisionsuppdrag i ett eller flera företag, vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad eller på en motsvarande marknad utanför EES.

Räkenskapsåret 2013 gick med ett resultatunderskott om drygt 5,2 mnkr (**tabell 1**). Den främsta förklaringen till underskottet är – förutom att RN tillfälligt sänkt de särskilda årsavgifterna för att få ned det stora överskottet i myndighetskapitalet – att RN under 2013 lyckades i sina ansträngningar att rekrytera erforderlig personal för att sänka ärendebalansen och möta den ökade omfattningen och svårighetsgraden i tillsynsuppgifterna. Samtidigt sjönk intäkterna generellt mer än vad som hade kunnat förutses. RN:s intäkter under 2013 uppgick till 27,6 mnkr mot beräknade 29,1 mnkr enligt budgetunderlaget för 2014.

Myndighetskapitalet var vid utgången av 2013 ca 1,5 mnkr.

Någon reduktion av de särskilda årsavgifterna kommer inte att göras vare sig 2014 eller 2015. Trots detta räknar RN med att intäkterna kommer att uppgå till endast 28,5 mnkr 2014 och 28,6 mnkr 2015, dvs. vara betydligt lägre än 2010 och 2011 och långt ifrån vad som i mars 2013 bedömdes som rimligt för 2014 (32 mnkr) och 2015 (34 mnkr). Samtidigt med minskade intäkter har RN:s kostnader ökat och beräknas 2014 uppgå till 36,2 mnkr och 2015 till 36,9 mnkr (**tabell 2 och 3**). Detta innebär att RN:s avgifter måste justeras för att balansera myndighetens totala kostnader över tiden. I beräkningarna nedan har fördelningen av indirekta intäkter och indirekta kostnader på respektive verksamhetsområde gjorts med utgångspunkt från nedlagd arbetstid 2013.

De avgifter som är föremål för detta samråd framgår av avsnitt 1.

3 Allmänt om förändringar i revisionsbranschen och i RN:s verksamhet

Som redan framgått har RN:s intäkter och kostnader förändrats, vilket har lett till att dagens avgiftsnivåer inte räcker till för att möta de kostnader som RN kan förutse för verksamheten framgent. Orsakerna till detta är flera, dels har RN:s verksamhet förändrats både i omfattning och komplexitet, dels har revisionsbranschen, och därmed indirekt RN, påverkats av ett antal omvärldsfaktorer. RN vill därför inledningsvis ge en beskrivning av de ändrade förutsättningarna.

En reform som påverkar branschen är de förändrade krav på utbildningstid för att få avlägga prov för revisorsexamen som infördes i och med att revisorskategorin

godkänd revisor med revisorsexamen togs bort den 1 juni 2013. I samband därmed skärptes kraven för att få bli revisor. Bland annat ersattes de två tidigare examensformerna (revisorsexamen och högre revisorsexamen) med en ny utökad revisorsexamen, som ger behörighet att ansöka om auktorisation som revisor. De nya kraven innebär att en sökande endast behöver avlägga ett prov för att kvalificera sig för auktorisation och att utbildningstiden för att få avlägga provet har utökats med två år.

År 2010 infördes en möjlighet för mindre företag att välja bort sin revisor. RN:s bedömning är att reformen har fått betydande konsekvenser för revisionsbranschen genom att efterfrågan på revisorer som reviderar mindre företag minskar.

Därtill kommer att revisionsbranschen har påverkats av den publicitet den har fått i samband med medias granskning av bl.a. olika s.k. företagsskandaler i vilka revisorernas agerande har ifrågasatts och de därmed sammanhängande skadeståndsanspråk som har riktats mot dessa.

Om de ovan nämnda faktorerna kommer att påverka antalet personer som söker sig till yrket är i dag osäkert.

För RN:s del har såväl verksamhet som ekonomi ändrats jämfört med de förhållanden som förelåg vid avgiftsändringarna 2003 respektive 2009. Alltfler av de disciplinärenden som RN handlägger är stora till sin omfattning och rör komplexa redovisnings- och revisionsfrågor. Vidare har RN:s verksamhet påverkats av den uppmärksamhet som revisorers skadeståndsskyldighet har rönt. RN kan notera ett ökat antal anmälningar rörande revisioner av större företag. Syftet med anmälningarna synes vara att använda myndighetens beslut i skadeståndprocesser. Denna typ av anmälningar leder typiskt sett till mer omfattande disciplinärenden än mer traditionella disciplinärenden. En uppgift med koppling till tillsynsverksamheten som har ökat väsentligt under senare år är hanteringen av de inte sällan omfattande ärendena om utfående av allmän handling.

Vad gäller ansökningsärenden påverkas RN:s handläggning av det utökade samarbetet mellan revisorer och andra yrkeskategorier som bedriver med revisionsverksamheten närstående verksamhet. Sådant samarbete sker i större omfattning än tidigare även i mindre revisionsföretag och i organisationsstrukturer i vilka sådana företag ingår. För RN:s del innebär detta att utredningarna inför beslut i ansökningsärenden i högre grad än tidigare har kommit att omfatta bedömningar av olika tjänsters förenlighet med revisionsverksamhet och olika bolagsrättsliga bedömningar av bl.a. koncernstrukturer. Därtill kommer att antalet ansökningar om registrering av revisionsbolag har ökat de senaste åren. Detta har resulterat i att antalet registrerade revisionsbolag sedan januari 2012 har ökat med drygt 20 procent (från 121 till 146 bolag).

Ytterligare en faktor som påverkar verksamheten är RN:s ambition att korta de i dag alltför långa handläggningstiderna. Handläggningstiderna har fått kritik av Riksdagens ombudsmän. Därtill kommer att branschen för RN har framhållit den olägenhet som myndighetens långa handläggningstider innebär för enskilda revisorer som är föremål för RN:s disciplinära tillsyn.

RN:s internationella arbete har ökat kraftigt i omfattning. Regelverket på revisorsområdet utvecklas i allt högre omfattning såväl inom EU:s institutioner som inom

branschspecifika internationella fora. Därtill kommer att tillsynsverksamheten kontinuerligt anpassas för att möta den internationalisering som de största revisionsnätverken genomgår.

RN deltar i enlighet med myndighetens regleringsbrev aktivt i det internationella arbetet dels för att bidra till utvecklingen, dels för att dra nytta av erfarenheter från andra länders tillsynsverksamhet. En direkt effekt av arbetet är den överenskommelse som RN har träffat med den amerikanska tillsynsorganisationen Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) om gemensamma tillsynsinsatser. Sådant samarbete är enligt ett EU-direktiv en förutsättning för att svenska företag, utan tillkommande administrativa kostnader, ska kunna emittera värdepapper i USA. RN planerar att för första gången genomföra sådana gemensamma granskningsinsatser våren 2014. Gemensam granskning är också planerad för hösten 2014 och kommer även fortsättningsvis att ingå i RN:s löpande tillsynsuppgifter. Med hänsyn till storleken på de revisionsuppdrag som är aktuella att granska gemensamt med PCAOB samt formerna för en sådan granskning kommer ett sådant tillsynssamarbete att bli resurskrävande.

Mot bakgrund av de nämnda faktorerna strävar RN efter att utveckla verksamheten för att möta de krav som ställs på myndigheten och samtidigt anpassa verksamheten för att möta förändringarna. En betydelsefull åtgärd har varit att anställa de ytterligare personer som behövs för att fullgöra RN:s uppgifter. Rekryteringsbehovet var visserligen i delar beaktat när avgifterna bestämdes 2009, men de ovan redovisade förändringarna har krävt ytterligare rekryteringar. Rekryteringsbehovet har främst avsett erfarna revisorer och jurister. Därför har de tillkommande personalresurserna varit kostsamma. Eftersom allt fler disciplinärenden har blivit mer komplexa har RN i likhet med flertalet europeiska tillsynsmyndigheter på revisorsområdet anlitat externa specialister för att tillsammans med myndighetens egen personal kunna utföra sin tillsynsuppgift med god kvalitet.

De vidtagna åtgärderna har börjat ge resultat. År 2013 avgjorde RN 139 disciplinärenden, vilket var en ökning jämfört med 2011 och 2012 med ca 30 procent respektive år. Under 2013 avgjordes dessutom fler äldre disciplinärenden – som typiskt sett är omfattande eller komplicerade – än de tidigare två åren (32 ärenden jämfört med 20 ärenden 2012 och 14 ärenden 2011). Ärendebalansen vad gäller samtliga tillsynsuppgifter har gått ned och med bibehållna personalresurser kan balansen hållas på en acceptabel nivå.

De faktorer som RN hittills har redogjort för är direkt kopplade till kostnaderna för myndighetens kärnverksamhet. Men även verksamheten i övrigt påverkas av tillkommande kostnader. Som exempel kan nämnas ökade kostnader för RN:s redovisning som sköts av Statens Servicecenter och de åtgärder som krävs för en kommande modernisering av arkiv- och ärendehanteringssystem.

Intäkterna har som tidigare nämnts generellt sjunkit 2013. Antalet tentander som går upp i det nya provet för revisorsexamen är lägre än tidigare. Ett lägre antal tentander innebär att provavgifter och, i förlängningen, ansöknings- och årsavgifter sjunker. Påverkan på kostnadssidan blir mindre, eftersom RN:s kostnader till stor del är fasta.

Ansöknings- och årsavgifterna påverkas också av att revisorer lämnar yrket. Andelen revisorer som inte ansökte om nytt femårsförordnande låg under 2013 på runt 11,4

procent, vilket är något högre än 2011 och 2012 (7 respektive 9,8 procent). Därtill kommer ett bortfall av revisorer som lämnar yrket under pågående femårsperiod (dvs. utan koppling till förnyelseärendet). Detta bortfall var under 2013 drygt 1,9 procent. Detta procenttalet har historiskt legat på ungefär samma nivå varje år.

Antalet revisorer minskade under 2013 med 63 personer netto (ca 1,6 procent).

RN strävar efter att hålla nere kostnaderna. Myndigheten har av kostnadsskäl valt att behålla nuvarande lokaler trots att de inte är fullt ändamålsenliga och skjutit upp planerade inköp av IT-utrustning. En ytterligare åtgärd är att RN har ersatt extern kompetensutveckling med interna utbildningsinsatser. Trots detta konstaterar myndigheten att dagens avgiftsnivåer inte räcker till för att uppnå full kostnads-täckning för de uppgifter som RN är satt att utföra.

4 Ansökningsavgift

RN ska enligt 3 § revisorslagen inom ramen för sin verksamhet pröva bl.a. ansökningar om auktorisation och godkännande av revisorer samt registrering av revisionsbolag. För denna prövning betalas en ansökningsavgift om 2 600 kr. Auktorisation, godkännande och registrering gäller i fem år.

Verksamhetsområdet gick 2013 med ett överskott om 587 tkr. Som framgår av tabell 2 och 3 räknar RN med underskott 2014 och 2015 om 62 tkr respektive 97 tkr. RN:s prognos grundar sig dels på antagandet om ett lågt antal tentander till examen – vilket medför minskade nya ansökningar – dels på att ett antal revisorer inte kommer att ansöka om fortsatt auktorisation eller godkännande.

RN avser att hos regeringen hemställa om att få ta ut en ansökningsavgift om 3 100 kr, dvs. en höjning om ca 19 procent (**tabell 4**). Beloppet är baserat på behovet av att säkra kostnadstäckning, trots att tidsåtgången – och därmed verksamhetsrådets del av de indirekta kostnaderna – ökar pga. ansökningsärendenas växande komplexitet. Samtidigt föreligger viss osäkerheten i prognosen om antalet ansökningar.

5 Provavgifter

Under åren 1997–2002 var examen inte obligatorisk för att ansöka om auktorisation eller godkännande som revisor. Examinationsverksamheten ådrog sig kraftiga underskott varje år och det ackumulerade resultatet för dessa år var totalt minus 10,3 mnkr. Från och med 2003 då examen blev obligatorisk har årsresultaten varierat mellan över- och underskott. I **tabell 5** redovisas årsresultaten från det att obligatoriet infördes 2003. Om åren 1997–2002 räknas in visar verksamheten ett underskott om ca 7,7 mnkr.

I och med författningsändringarna 2013 ersattes, som nämnts, de två tidigare examensformerna (revisorsexamen och högre revisorsexamen) med en ny utvidgad revisorsexamen, som ger behörighet att ansöka om auktorisation som revisor. RN anordnade därför hösten 2013 endast en examen och detsamma kommer att gälla kommande provtillfällen. Att en sökande endast behöver avlägga ett prov för att kvalificera sig för auktorisation påverkar det totala antalet tentander per år. På kort

sikt påverkas antalet även av att kravet på utbildningstid för att få avlägga prov har utökats med två år.

RN kommer i maj 2014 för andra gången anordna det nya provet för revisorsexamen. Vid det första provtillfället hösten 2013 uppgick antalet tentander till 112. Antalet tentander vid vårens prov beräknas uppgå till ca 60.

Med hänsyn till effekterna av de under 2013 genomförda författningsändringarna och de indikationer som RN har fått vad gäller nyrekryteringen till revisionsbranschen är det ännu inte möjligt att med någon större precision bedöma antalet tentander vid höstprovet 2014. Med beaktande av hur fördelningen mellan antalet tentander vid vår- respektive höstprov har sett ut tidigare år, bedömer RN att antalet tentander som skriver höstprovet 2014 kommer att uppgå till ca 105. I tabell 2 har RN räknat med sammanlagt 166 tentander under 2014, vilket skulle leda till ett underskott om 2,2 mnkr i verksamheten. RN räknar med ett motsvarande underskott för 2015.

Det beräknade antalet tentander 2014 är ca 60 procent lägre än genomsnittet 2008–2012 för båda proven. Det lägre antalet provavgifter innebär ett kraftigt avbräck i intäkterna, liksom bortfallet av ansökningsavgifter för det godkännande som revisor som tidigare krävdes för att kunna ansöka om auktorisation. Vad gäller de direkta kostnaderna blir de givetvis lägre för ett prov i stället för två, men de halveras inte bl.a. eftersom det nya provet är mer omfattande. En ytterligare faktor som påverkar kostnaderna är att verksamhetsområdet bär en del av RN:s betydande indirekta kostnader.

För att få avlägga prov för revisorsexamen eller lämplighetsprov¹ måste en sökande i dag betala en administrationsavgift med 3 000 kr samt en examensavgift med 13 000 kr. För att examinationsverksamheten i större utsträckning ska bära sina egna kostnader måste provavgifterna höjas. RN:s avsikt är att höja administrationsavgiften till 5 000 kr och examensavgiften till 20 000 kr. RN avser att göra motsvarande justering av avgiften för avläggande av lämplighetsprov då skäl för en differentiering inte föreligger (tabell 6).

Den ökning av provavgifterna som RN planerar kommer inte att i sin helhet täcka kostnaderna för provverksamheten, varför underskottet får täckas genom övriga intäkter. Det främsta skälet till detta är risken för att en alltför hög avgiftsnivå kan leda till att ett antal personer underlåter att gå upp i proven. Eftersom återväxten i revisorskåren enligt RN:s uppfattning är en gemensam fråga för branschen framstår det som rimligt att en viss del av kostnaden för proven bärs av kåren gemensamt.

RN har redan nämnt att resultaten för verksamheten från 2003 och framåt inte är jämförbara med åren dessförinnan på grund av att examen blev obligatorisk först 2003. Resultatet för 2013 är inte representativt för vare sig tidigare eller kommande år på grund av att de författningsändringar som trädde i kraft den 1 juni ledde till olika förutsättningar för vår- respektive höstprovet. Resultaten från 2014 och framåt kommer på grund av författningsändringarna inte vara jämförbara med något tidigare år.

---

¹ Lämplighetsprov kan avläggas av någon som är revisor i något annat land än Sverige i syfte att erhålla svensk auktorisation som revisor.

RN vill i sammanhanget påpeka att ESV i sitt tidigare nämnda samrådsyttrande (dnr 4.2-1382/2013) framhöll att RN borde överväga att höja avgifterna redan inför proven 2014 eftersom verksamheten visar ett stort ackumulerat underskott, och eftersom det finns skäl att tro att kostnaderna ökar i och med att det nya examenssystemet införs. RN ville dock invänta antalet ansökningar till vårprovet för att få ett bättre bedömningsunderlag.

6 Årsavgifter

RN:s verksamhet är som nämnts avgiftsfinansierad och årsavgifterna utgör den största intäktsposten (17,5 av totalt 27,4 mnkr 2013). Årsavgiften uppgår för närvarande till 4 300 kr per revisor.

I budgetunderlaget för 2015 har RN räknat med att myndighetens samlade verksamhet 2014 kommer att resultera i ett underskott om 7,7 mnkr med nuvarande avgiftsnivåer. De planerade ändringarna av provavgifter och ansökningsavgifter som RN hittills har redovisat täcker tillsammans med de särskilda årsavgifterna underskottet till viss del. I övrigt måste RN:s kostnader täckas genom den ordinarie årsavgiften.

Bedömningen av erforderlig nivå på årsavgiften grundas på att intäktsunderlaget minskar med ett sjunkande antal revisorer. Eftersom RN:s kostnader för att genomföra sitt uppdrag inte är direkt proportionella till antalet revisorer kan myndighetens kostnader inte minskas i motsvarande mån. Som exempel kan nämnas att minskningen i kåren hittills inte har inneburit någon nedgång i antalet disciplinärenden.

Vid beräkningen av de nya årsavgifterna i **tabell 7** har RN utgått från kostnaderna för tillsynsverksamheten (exklusive särskild kvalitetskontroll) och det internationella arbetet. Dessa verksamhetsområden utgör sammantaget 79,9 procent av RN:s samlade verksamhet och finansieras i sin helhet av årsavgifterna. Områdena genererar en betydande del av RN:s underskott.

För att kunna uppnå intäktsmålet kommande år avser RN att hos regeringen hemställa om:

- en höjning av årsavgifterna för registrerade revisionsbolag med 15 700 kr till 20 000 kr,
- en höjning av årsavgifterna för auktoriserade och godkända revisorer med 1 200 kr till 5 500 kr,
- en skyldighet för ett företag som har registrerats som revisor från tredjeland att betala en årsavgift om 20 000 kr, samt
- en skyldighet för en fysisk person som har registrerats som revisor från tredjeland att betala en årsavgift om 5 500 kr.

RN kommer som framgått att hemställa om att avgifterna beräknas olika för enskilda revisorer respektive för registrerade revisionsbolag. Det främsta skälet till detta är att de registrerade revisionsbolagen – som i dag betalar en lika stor årsavgift som enskilda revisorer – genererar betydligt mer arbete för RN, både administrativt och vad gäller myndighetens serviceskyldighet.

RN tar i dag inte ut någon årsavgift från revisorer och revisionsföretag från tredje-land. Samtidigt står dessa under RN:s disciplinära tillsyn (se 34 § första stycket revisorslagen). Det framstår som skäligt att även dessa ska betala årsavgift beräknad på samma sätt som för svenska revisorer och registrerade revisionsbolag.

8 Avslutande kommentar

Tabell 8 och 9 visar verksamhetsutfallet 2014 och 2015 under förutsättning att de planerade avgiftsändringarna genomförs. Effekten av ändringarna på RN:s myndighetskapital under räkenskapsåren 2014 och 2015 framgår av **tabell 10**. Siffrorna tyder på att myndighetskapitalet troligtvis kommer att kunna återställas under 2016. De redovisade ekonomiska beräkningarna utgår dock från RN:s uppgifter i dagsläget. Det innebär att RN inte har beaktat det inom EU pågående arbetet med nya regler för revisorer och tillsynen över dessa. När de nya reglerna träder i kraft kommer RN:s tillsynsverksamhet att påverkas och sannolikt behöva byggas ut med början 2016.

RN avser att återkomma till ESV när det är möjligt att med någon precision bedöma hur de nya reglerna kommer att påverka myndighetens intäkter och kostnader.

Anita Wickström

Leena Collins

TABELLER

(till följd av avrundning kan differenser i summeringen förekomma)

Tabell 1 Fördelning av intäkter/kostnader 2013 (tkr)

	Intäkter	Kostnader	Resultat	Procent av totalt arbetad tid
Examination	4 591	-5 258	-667	6,5
Aukt./godk./registrering	2 215	-1 628	587	6,3
Särskild kvalitetskontroll	2 814	-3 163	-349	7,3
Övrig tillsyn	17 130	-21 654	-4 523	76,2
Internationellt arbete	815	-1 118	-304	3,7
Totalt	27 564	-32 820	-5 256	100,0

Tabell 2 Prognos för 2014 fördelad på verksamhet (tkr)

	Intäkter	Kostnader	Resultat
Examination	2 737	-4 892	-2 156
Aukt./godk./registrering	1 826	-1 889	-62
Särskild kvalitetskontroll	6 086	-3 333	2 753
Övrig tillsyn	17 078	-24 735	-7 657
Internationellt arbete	810	-1 400	-590
Totalt	28 538	-36 249	-7 712

Tabell 3 Beräkning 2015 fördelad på verksamhet (tkr)

	Intäkter	Kostnader	Resultat
Examination	2 741	-4 932	-2 192
Aukt./godk./registrering	1 830	-1 927	-97
Särskild kvalitetskontroll	6 091	-3 378	2 712
Övrig tillsyn	17 124	-25 203	-8 079
Internationellt arbete	812	-1 422	-610
Totalt	28 598	-36 863	-8 265

Tabell 4 Beräknat erforderlig höjning av ansökningsavgifter från 1 juli 2014 (kr)

	2014	2015
Intäkter	1 826 321	1 830 084
Kostnader	-1 888 586	-1 927 091
Resultat	-62 264	-97 007
Avgift kr	2 600	2 600
Beräknat antal revisorer	697	697
Täckningsbelopp (resultat delat i beräknat antal revisorer)	89	139
Erforderlig avgift	2 689	2 739
Föreslagen avgift	3 100	3 100
Resultat I/K efter höjning	111 986	251 493

19,2%

Tabell 5 Resultat provverksamheten (tkr)

År	Intäkter	Kostnader	Resultat	
1997	5	-1 100	-1 095	
1998	20	-1 000	-980	
1999	65	-1 800	-1 735	
2000	262	-1 589	-1 327	
2001	748	-2 590	-1 842	
2002	1 944	-5 293	-3 349	Delresultat
2003	7 456	-6 333	1 123	
2004	7 674	-7 151	523	
2005	8 243	-6 972	1 271	
2006	6 987	-7 928	-941	
2007	6 625	-6 966	-341	
2008	5 749	-6 617	-868	
2009	8 203	-7 676	527	
2010	7 490	-6 616	874	
2011	7 357	-6 284	1 073	
2012	6 442	-6 380	62	
2013	4 591	-5 258	-667	2 636
Ack.resultat 1997-2013			-7 692	

Tabell 6 Beräknat erforderlig höjning av provavgifterna från 1 juli 2014 (kr)

	2014	2015
Intäkter	2 736 679	2 740 591
Kostnader	-4 892 271	-4 932 298
Resultat	-2 155 592	-2 191 707
Avgift adm	3 000	3 000
Avgift prov	13 000	13 000
<i>Beräknat antal ansökningar</i>	188	188
<i>Beräknat antal tentander</i>	166	166
%-uell fördelning adm.avgift	-20,7%	-20,7%
%-uell fördelning examensavgift	-79,3%	-79,3%
Täckningsbelopp adm	2 376	2 416
Täckningsbelopp examen	10 295	10 467
Erforderlig avgift adm	5 376	5 416
Erforderlig avgift prov	23 295	23 467
Föreslagen adm avgift	5 000	5 000
Föreslagen examensavgift	20 000	20 000
Resultat I/K efter höjning	-1 182 592	-653 707
	Höjning adm avgift	66,7%
	Höjning examensavgift	53,8%

Tabell 7 Beräknat erforderlig höjning av årsavgifter från 1 juli 2014 (kr)

	2014	2015
Intäkter	17 888 078	17 936 012
Kostnader	-26 134 720	-26 625 201
Resultat	-8 246 642	-8 689 190
Avgift kr	4 300	4 300
<i>antal ar/gr</i>	3 887	3 887
<i>antal rev tredjeland</i>	0	0
<i>antal bolag tredjeland</i>	10	10
<i>antal bolag</i>	146	146
<i>antal efter reduktion</i>	4033	4043
Täckningsbelopp	2 045	2 149
Erforderlig avgift	6 345	6 449
Föreslagen avgift rev	5 500	5 500
Föreslagen avgift bolag	20 000	20 000
Resultat I/K efter höjning	-4 574 642	-1 538 890
	höjning revisorer	27,9%
	höjning bolag	365,1%
Resultat särskild kvalitetskontroll	2 752 989	2 712 441
Totalt resultat tillsyn	-1 821 652	1 173 551

Tabell 8 Prognos för 2014 efter avgiftshöjningar fördelad på verksamhet (tkr)

	Intäkter	Kostnader	Resultat
Examination	3 710	-4 892	-1 183
Aukt./godk./registrering	2 001	-1 889	112
Särskild kvalitetskontroll	6 086	-3 333	2 753
Övrig tillsyn	20 564	-24 927	-4 363
Internationellt arbete	996	-1 208	-211
Totalt	33 357	-36 249	-2 892

Tabell 9 Beräkning för 2015 efter avgiftshöjningar fördelad på verksamhet (tkr)

	Intäkter	Kostnader	Resultat
Examination	4 279	-4 932	-654
Aukt./godk./registrering	2 179	-1 927	251
Särskild kvalitetskontroll	6 091	-3 378	2 712
Övrig tillsyn	23 927	-25 395	-1 468
Internationellt arbete	1 159	-1 230	-71
Totalt	37 634	-36 863	771

Tabell 10 Beräkning av myndighetskapital

IB 2014	1 499
Resultat 2014	-2 892
Resultat 2015	771
IB 2016	-622

Konsekvensbeskrivning

De föreslagna avgiftsändringarna omfattas av samrådsskyldigheten enligt 7 § avgiftsförordningen (1992:191). De omfattas därför inte av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Eftersom förslagen kommer att påverka revisorer och revisionsbolag kostnadsmässigt och även omfattar små företag så har RN ändå valt att nedan behandla vissa punkter som omfattas av förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund till höjningarna

RN:s verksamhet syftar till att upprätthålla förtroendet för revisorers verksamhet och för auktorisationssystemet för att på så sätt bidra till att olika intressenter har tillgång till tillförlitlig ekonomisk information om företags redovisning och förvaltning.

Att revisorernas arbete håller hög kvalitet och att förtroendet för revisionsverksamheten är högt är viktigt ur ett samhällsperspektiv. En väl fungerande tillsynsverksamhet är en grundläggande förutsättning för att uppnå dessa mål.

De aktuella höjningarna av ansöknings- och årsavgifterna behövs för att RN ska kunna utföra tillsynsverksamheten på ett adekvat sätt; med den skyndsamhet som krävs och i den omfattning som revisorslagen och EU-rätten kräver. I detta ligger också att RN ska utföra sina tillsynsuppgifter med den bredd och det djup som behövs för att de revisorer som utför mycket bristfälliga revisioner ska kunna upptäckas och deras auktorisation, godkännande eller registrering upphävas.

Höjningen möjliggör vidare för RN att fortsätta det förändringsarbete som har påbörjats och som i dagsläget är inriktat på att korta handläggningstiderna och på att bidra till att höja revisionskvaliteten. I denna ambition ligger bl.a. att utveckla metoderna för en inte endast reaktiv utan också proaktiv tillsyn. I arbetet ligger även framtagandet av metoder för att kommunicera de viktigaste slutsatserna från RN:s arbete med revisorerna men också med övriga intressenter.

Eftersom det efter den 1 juni 2013 endast är möjligt att bli auktoriserad revisor måste den kategorin ha förmåga att utföra revision i alla slags företag som är föremål för revision. Det nya provet för revisorsexamen ska säkerställa att revisorn har tillräckliga teoretiska kunskaper för att utföra lagstadgad revision i företag av olika storlek och med olika slags verksamhet samt förmåga att i praktiken tillämpa sådana kunskaper i revisionsarbetet. Det nya provet är mer omfattande och testar tentandernas kunskaper på ett bredare sätt än de tidigare proven.

Hur många personer och företag berörs?

De planerade ändringarna innebär ökade kostnader för att ansöka om auktorisation och godkännande som revisor, för att ansöka om registrering av revisionsbolag och för att bedriva revisionsverksamhet. Ändringarna berör samtliga kvalificerade revisorer (3 857

personer vid utgången av 2013) och registrerade revisionsbolag (146 stycken vid utgången av 2013). Vidare berörs tredjelands revisorer (10 företag vid utgången av 2013).

De registrerade revisionsbolagen är av olika storlek; från de allra största med omsättning på miljardbelopp till de minsta som omsätter några miljoner.

Ändringarna innebär högre avgifter för avläggande av revisorsexamen (antalet tentander har uppskattat till ca 165 per år).

Hänsynen till mindre revisionsbyråer m.m.

Vid utformningen av de ändrade avgifterna har hänsyn tagits till det stora antalet små företag i revisionsbranschen. För att minska effekterna av RN:s planerade avgiftshöjningar för enskilda revisorer och för de mindre revisionsbyråerna – som typiskt sett inte är registrerade som revisionsbolag – föreslår RN en differentiering av årsavgifterna som innebär att de, normalt sett större, registrerade revisionsbolagen får bära en större del av RN:s intäktsbehov. Genom att en viss del av kostnaderna för examinationsverksamheten får bäras av kåren gemensamt underlättas återväxten av revisorer hos de mindre revisionsbyråerna.

RN har övervägt möjligheten att differentiera de årsavgifter som tas ut av de registrerade revisionsbolagen. Det skulle kunna ske genom att ålägga de revisionsbolag som har revisionsuppdrag i företag vars överlåtbara värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES, eller som har en revisor knuten till sig som har ett sådant uppdrag, att betala en högre avgift än övriga registrerade revisionsbyråer. En sådan differentiering skulle kunna motiveras med att dessa byråer svarar för en stor del av de mer omfattande och komplexa disciplinärendena. Differentierade avgifter på byrånivå är dock förknippade med ett visst administrativt merarbete för både revisionsbyråerna och RN samtidigt som en sådan ordning – med de nivåer som kan bli aktuella – skulle få en ganska liten påverkan på nivån på övriga byråers avgifter.

Ett sätt att i någon mån begränsa den del av avgiftshöjningen som avser examination är att RN framdeles skulle anordna prov för revisorsexamen endast en gång per år i stället för som i dag normalt två gånger per år. Detta skulle visserligen innebära en lägre kostnad för examinationsverksamheten men gå ut över RN:s intäkter från ansökningsavgifter och årsavgifter. Samtidigt skulle en ordning med endast ett prov per år vara till nackdel för såväl enskilda som för revisionsföretagen. Blivande revisorer som uppfyllt kraven för att få avlägga prov skulle kunna få vänta upp till ett halvår längre än i dag innan de kan göra så. De tentander som blivit underkänd i ett prov skulle få vänta i ungefär ett år på nästa provtillfälle. Nackdelarna med en sådan ordning bedöms överväga fördelarna med något lägre avgifter.

När det gäller provavgifterna kan noteras att det före den 1 juni 2013 krävdes avläggande av först revisorsexamen och därefter avläggande av högre revisorsexamen för att ansöka om auktorisation som revisor. Kostnaden för att avlägga dessa examina uppgick sammanlagt till 32 000 kr. Efter de nu planerade ändringarna skulle kostnaden för avläggande av den för auktorisation nödvändiga examen bli 25 000 kr.

Påverkan på konkurrensen

Ökade kostnader för att bedriva en viss verksamhet kan leda till konkurrensnackdelar för en yrkeskår i den mån den konkurrerar med andra yrkeskategorier som inte utsätts för samma avgifter. Revisorers kärnverksamhet för vilken de erhåller auktorisation, godkännande eller registrering – den lagstadgade revisionen – är dock monopoliserad. Någon sådan konkurrens föreligger därför inte. Detsamma gäller andra yttranden som måste avgas av en revisor, t.ex. apportredogörelser som aktiebolag avger i samband med en nyemission (13 kap. 8 § aktiebolagslagen [2005:551]).

Däremot kan ändringarna leda till att konkurrensen inom kåren skärps. Detta kan gå ut över små revisionsbyråer med en hög andel små klienter. Som framgår ovan har RN för att motverka en sådan utveckling föreslagit att årsavgifterna differentieras och att en viss del av provkostnaderna bärs av kåren gemensamt.

När det gäller revisionsverksamheten i övrigt konkurrerar revisorerna med andra rådgivare, främst redovisningskonsulter. Det kan inte uteslutas att revisorernas konkurrensförmåga kommer att påverkas av ändringarna. RN bedömer dock att fördelarna med ändringarna ur ett samhällsperspektiv överväger denna eventuella nackdel.

Effekter i övrigt

De planerade avgiftsändringarna innebär inte några tillkommande administrativa bördor för revisorerna. Ändringarna bedöms inte heller i övrigt ha några effekter av betydelse för revisorernas arbetsförhållanden eller villkor i övrigt.

Förslag till förordning om ändring i förordning (1995:665) om revisorer

Härigenom föreskrivs att 23 § förordningen (1995:665) om revisorer ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

För prövning av ansökan om auktorisation, godkännande eller registrering ska sökanden betala en ansökningsavgift på 2 600 kronor.

Om ansökan beviljas, ska revisorn eller revisionsbolaget betala en årsavgift på 4 300 kr.

Föreslagen lydelse

23 §

För prövning av ansökan om auktorisation, godkännande eller registrering ska sökanden betala en ansökningsavgift på 3 100 kronor.

Om ansökan beviljas ska revisorn *betala en årsavgift på 5 500 kr och revisionsbolaget en årsavgift på 20 000 kronor. Vad som sägs om revisor och revisionsbolag gäller även för fysiska personer respektive företag från ett tredjeland som registrerats som revisor.*

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2014

Förslag till föreskrifter om ändring i 13 § Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 1996:1) om utbildning och prov

Revisorsnämnden föreskriver med stöd av 25 § förordningen (1995:665) om revisorer följande.

13 §

Nuvarande lydelse

För att få avlägga prov för revisorsexamen eller lämplighetsprov ska sökanden betala en administrationsavgift med 3 000 kr samt en examensavgift med 13 000 kr. Administrationsavgiften ska betalas till Revisorsnämnden i samband med att ansökan inges. Examensavgiften ska betalas vid anmodan och vara Revisorsnämnden till handa senast fem veckor före respektive provtillfälle. En sökande till revisorsexamen, som med stöd av 12 § ansöker efter den 5 februari till det första provtillfället eller den 5 september till det andra provtillfället, behöver dock inte betala examensavgiften förrän i samband med att ansökan ges in. Administrationsavgift och examensavgift återbetalas om provet ställs in. Examensavgift får återbetalas även om sökanden inte kan delta i provet och det finns särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

För att få avlägga prov för revisorsexamen eller lämplighetsprov ska sökanden betala en administrationsavgift med 5 000 kr samt en examensavgift med 20 000 kr. Administrationsavgiften ska betalas till Revisorsnämnden i samband med att ansökan inges. Examensavgiften ska betalas vid anmodan och vara Revisorsnämnden till handa senast fem veckor före respektive provtillfälle. En sökande till revisorsexamen, som med stöd av 12 § ansöker efter den 5 februari till det första provtillfället eller den 5 september till det andra provtillfället, behöver dock inte betala examensavgiften förrän i samband med att ansökan ges in. Administrationsavgift och examensavgift återbetalas om provet ställs in. Examensavgift får återbetalas även om sökanden inte kan delta i provet och det finns särskilda skäl.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2014